محمدرضا هادیلو
پرونده
آبادی روستاها با اردوهای سالانه جهادگران

رونق صنایع دستی و کشاورزی «زمیندر» با راه‌اندازی خانه اقتصاد شهید سلیمانی

سال‌هاست که گروه‌های جهادی با حضور در مناطق محروم کشور به رفع محرومیت و کمک به خانواده‌های کم برخوردار می‌پردازند، اما طی سال‌های اخیر تعدادی از گروه‌های جهادی تصمیم گرفته‌اند به جای اردو زدن در مناطق مختلف، یک روستا را هدف قرار دهند و با شناسایی تمام نیازهای آن در زمینه‌های گوناگون طی چند سال فقط به همان نقطه رفته و به رفع محرومیت و توانمندسازی ساکنان بپردازند؛ درست مثل گروه جهادی «گفتمان ناب» که چند سالی است روستای «زمیندر» در استان هرمزگان را هدف قرار داده و فعالیت‌هایش را با راه‌اندازی چرخه اقتصادی شروع و در این مسیر مسائل فرهنگی، آموزشی، معیشتی و عمرانی ساکنان را نیز در دستور کار قرار داده است. به همین بهانه به سراغ سجاد مردانه، مسئول این گروه جهادی رفتیم تا در گفت‌وگویی از شیوه حرکت اردوها و انجام امور به همت جهادگران‌شان آگاه شویم.

> در «زمیندر» هیچ نوع فعالیت اقتصادی، چه به صورت مردمی و چه به صورت دولتی و نهادی وجود نداشت، یعنی در این منطقه هیچ بنگاه اقتصادی که امکان شرایط کاری برای مردم فراهم کند و چرخه اقتصاد را به حرکت در آورد به چشم نمی‌خورد. این معضل در کنار پتانسیل منطقه‌ای و وجود محصولات کشاورزی همچون خرما که در این روستا از کیفیت بسیار بالایی برخوردار است اما همیشه سهم دلالان می‌شود، اجازه نداده تا این روستا به تولید یا رونق اقتصادی فکر کند

از گروه و تصمیم برای حضور مستمر در یک منطقه و رفع محرومیت‌هایش بگویید.

تعدادی از جوانان جهادگر و فعال که در عرصه‌های علمی، آموزشی، فرهنگی، اقتصادی و عمرانی فعالیت داشتند گرد هم آمدند تا گروهی جهادی تشکیل دهند. آنها سال‌های زیادی در زمینه خدمت‌رسانی به مناطق محروم رفتند و طی سال‌های اخیر کارهای‌شان را متمرکز کردند. سال ۹۸ بود که در روستایی به نام «زمیندر» اردو زدند. این روستا در مرز دو استان یعنی بین شهرستان بشاگرد در هرمزگان و سندرک در سیستان و بلوچستان قرار دارد و به دلیل قرارگیری در نقطه جغرافیایی خاص مرکزی میان روستاها و مناطق اطراف، در عین تأثیرگذاری بر منطقه، جزو محروم‌ترین نقاط به شمار می‌آید.

از اینجا بود که نحوه خدمات‌رسانی شما تغییر کرد؟

بله، دقیقاً همین طور است. گروه جهادی گفتمان ناب به جای کارهای جسته و گریخته، در سه محور برنامه‌ریزی کرد. راه‌اندازی چرخه اقتصادی در منطقه، پرداختن به مسائل فرهنگی و برنامه‌های آموزشی و جلسات راهبردی و مطالبه‌گری با مسئولان و رسیدگی به مشکلات روستا این محورها را تشکیل می‌دادند.

اینها نیازهای روستا بود؟

اگر قرار باشد در مورد «زمیندر» حرفی زده شود فقط باید بگوییم در این منطقه هیچ نوع فعالیت اقتصادی چه به صورت مردمی و چه به صورت دولتی و نهادی وجود نداشت. یعنی هیچ بنگاه اقتصادی که امکان شرایط کاری برای مردم فراهم کند و چرخه اقتصاد را به حرکت درآورد به چشم نمی‌خورد. این معضل در کنار پتانسیل منطقه‌ای و وجود محصولات کشاورزی همچون خرما که در این روستا از کیفیت بسیار بالایی برخوردار است اما همیشه سهم دلالان می‌شود، اجازه نداده تا «زمیندر» به تولید یا رونق اقتصادی فکر کند. همچنین هنر صنایع دستی و سوزن‌دوزی که مهارت مردم روستاست هم بدون اینکه به اقتصاد خانواده‌ها کمک کند بلااستفاده مانده بود. با توجه به شناسایی‌های صورت گرفته و مطالعات انجام شده، گروه جهادی برنامه‌ریزی احداث یک خانه اقتصاد به نام خانه «اقتصاد مهر» را به دست گرفت. خانه اقتصاد می‌توانست با استفاده از ظرفیت نیروهای بومی و بهره‌مندی از محصولات کشاورزی و هنر صنایع دستی و البته با حمایت‌های دولتی و کمک نهادها به شکل تعاونی، کار و اشتغال مولد و پایدار در روستا ایجاد کند.

از چه زمانی این کار را شروع کردید؟

پروژه خانه اقتصاد از نوروز ۱۳۹۸ آغاز شد و اولین حضور جدی و جهادی در روستای زمیندر کلید خورد که بعد از شهادت سردار دل‌ها حاج‌قاسم سلیمانی به نام با برکت این شهید بزرگوار نامگذاری شد. با توجه به شرایط خاص زمیندر، این روستا به عنوان نمونه پایلوت مورد مطالعه و انتخاب قرار گرفت تا ان‌شاءالله بعد از رسیدن به بهره‌برداری‌های لازم، این طرح در روستاهای دارای شرایط مشابه انجام پذیرد.

در خانه اقتصاد شهید سلیمانی چه اتفاقاتی رخ داد؟

برنامه‌ریزی شد تا خانه اقتصاد شهید سلیمانی به عنوان نبض تپنده اقتصادی زمیندر، نقطه مرکزی و استراتژیکی در بین روستاهای اطراف شود. صنایع دستی هنرمندان بومی و محصولات کشاورزی‌شان مثل خرما و فرآورده‌های حاصل از آن همچون شیره و شهد خرما، هسته، قند مایع و... به صورت سازمان‌یافته و هدفمند تولید و روانه بازار شود. بر همین اساس باید از آموزش نیروی انسانی تا مراحل تخصصی کار همچون بسته‌بندی و ارسال کالا در خانه اقتصادی برنامه‌ریزی می‌شد تا در کنار ایجاد اشتغال پایدار، تولید محصولات بومی با کیفیت و رشد اقتصادی نیز اتفاق می‌افتاد. بهار سال ۹۸ با اولین حضور در روستا توانستیم حدود ۵۰ درصد از عملیات عمرانی خانه اقتصاد را به انجام برسانیم. در فاز دوم این برنامه جهادی، قرار بود نوروز ۹۹ نیز به همراه تیم گروه جهادی گفتمان ناب برای ادامه کار عازم روستا شویم که به دلیل شیوع و گسترش ویروس منحوس کرونا برنامه اردوی جهادی را به تعویق انداختیم. بعد از فروکش کردن موج اصلی ویروس و اطلاعیه مجوز بازگشایی فعالیت‌های اجرایی توسط ستاد مبارزه با کرونا، گروه جهادی ما برنامه‌ای ترتیب داد تا عید فطر در روستا حضور داشته باشیم که بنا بر توصیه‌های بهداشتی و شرایطی که پیش آمد مجدد زمان اردو به تعویق افتاد. هم مسائل بهداشتی و امنیت جانی اعضای گروه جهادی و هم سلامت اهالی روستای زمیندر برای ما مهم بود که برنامه اردو را بارها تغییر دادیم اما در نهایت به درخواست و پیگیری‌های اهالی روستا و مشاوره‌هایی که با مراکز تخصصی بهداشتی داشتیم توانستیم مجوزهای لازم را برای حضور در منطقه از نهادهای دولتی و مدیریتی مربوطه به شرط رعایت پروتکل‌های بهداشتی دریافت کنیم. در این زمان بود که اعضای گروه قبل از اعزام به منطقه همگی روند غربالگری بهداشتی را طی کردند و با امکانات لازم برای جلوگیری از هرگونه مشکلات بهداشتی این سفر جهادی انجام شد.

> برنامه‌ریزی شده تا خانه اقتصاد شهید سلیمانی به عنوان نبض تپنده اقتصادی زمیندر، نقطه مرکزی و استراتژیکی بین روستاهای اطراف شود و صنایع دستی هنرمندان بومی و محصولات کشاورزی‌شان مثل خرما و فرآورده‌های حاصل از آن همچون شیره و شهد خرما، هسته، قند مایع و... به صورت سازمان‌یافته و هدفمند تولید و روانه بازارها شود

پس کرونا سرعت کار را پایین آورده بود؟

کرونا مشکلات زیادی به بار آورد اما در برنامه امسال، توانستیم در ادامه عملیات عمرانی سال گذشته سقف خانه اقتصادی را تمام و به صورت کلی بنا را تکمیل کنیم. با توجه به حضور و بازدید مسئولان مربوطه از جمله قائم‌مقام کمیته هرمزگان، فرمانده سپاه شهرستان میناب و معاونان و امام جمعه محترم هشتبندی و شورای بخش سندرک و رئیس قرارگاه پیشرفت و آبادانی استان و مسئولان بسیج بخش سندرک، پروژه راه‌اندازی و طبق مدل اقتصادی که توسط تیم مطالعاتی ترسیم شده بود به مرحله بهره‌برداری رسید و با شرایط حاکم در فضای مقابله با ویروس کرونا، ما تعداد اعضای گروه را برای فعالیت در روستا کم کردیم و به حداقل رساندیم. با این حال سه نفر نیروی عمرانی جهادگر متخصص وجود داشت که طبق عمل به فرموده مقام معظم رهبری مبنی بر کمک‌گیری از ظرفیت‌های نیروی انسانی منطقه، از اهالی روستا هم در انجام پروژه و تکمیل فرآیندهای عمرانی استفاده شد. همچنین هفت نفر از خواهران جهادی فعال، سه نفر دوستان فرهنگی، یک نفر روحانی جوان، یک نیروی پشتیبانی و یک فعال و متخصص رسانه در اردو حضور داشتند.

گروه در زمینه فعالیت‌های فرهنگی و آموزشی نیز اقداماتی داشت؟

اجرای طرح خانه اقتصاد شهید قاسم سلیمانی نیاز اول روستا بود، اما در کنار آن برنامه آموزشی و رفع اشکالات تحصیلی دانش‌آموزان نیز وجود داشت. نبود اینترنت در روستا، نداشتن ابزارهای تکنولوژی و هوشمند لازم جهت استفاده از برنامه شاد وزارت آموزش و پرورش، مشکلات متعدد آموزشی را برای دانش‌آموزان روستا ایجاد کرده بود. طبق برنامه مدونی توانستیم به یاری خدا بخش‌هایی از عقب‌ماندگی‌های درسی در طول سال گذشته را جبران و اشکالات درسی دانش‌آموزان را رفع کنیم.

در رابطه با رزمایش کمک مؤمنانه و همدلی و مساوات هم کاری انجام شد؟

یکی از برنامه‌های شاخص و بابرکتی که به یاری خدا و بندگان مؤمن انجام شد، اجرای همین رزمایش کمک‌های مؤمنانه بود. سرکشی، همدلی و همراهی قریب بر ۲۰ خانواده محروم و دارای مشکلات معیشتی سخت حاضر در روستا و همچنین سفره اطعام سراسری که کل اهالی روستا شامل ۹۰ خانواده و تعداد ۵۰۰ نفر در آن دعوت داشتند انجام شد. در ادامه فعالیت‌های فرهنگی، برنامه استعدادسنجی بود که در راستای ظرفیت تعداد بالای کودک و نوجوان در روستا انجام شد. تعداد زیادی از جمعیت روستای زمیندر را کودکان و نوجوانان تشکیل می‌دهند و این عامل مهمی است تا اولین گام‌های این برنامه استعدادسنجی و حلقه‌های پرورش استعداد توسط کارشناسان و مشاوران روانشناسی و خلاقیت برداشته شود. برنامه بلندمدت دیگری در حال چینش است که ان‌شاءالله بتوانیم از خلاقیت‌ها، استعدادها و توانمندی‌های نسل نو روستا در کنار فعال کردن ظرفیت‌های اقتصادی منطقه استفاده کنیم.

در برنامه‌های فرهنگی گروه، برنامه‌های دینی و مذهبی نیز گنجانده شده است؟

حوزه دینی و مباحث اخلاقی و تربیتی را هرگز نمی‌توان نادیده گرفت. به همین دلیل در تمام اردوها حضور روحانی جوان و باانرژی نقش پررنگی داشته است. خداوند را شاکریم که مسئله خاصی از مشکلات دینی در روستا شاهد نبودیم و فقط در جهت ارتقای مباحث شناخت دینی با توجه به شرایط روز برنامه‌هایی را مدنظر قرار دادیم.

در برنامه‌های‌تان بحث مطالبه‌گری هم وجود داشت، در این باره چه کارهایی صورت گرفت؟

در سومین محور حضور گروه جهادی گفتمان ناب در روستای زمیندر، جلسات مختلفی با مسئولان سپاه و قرارگاه پیشرفت و آبادانی استان داشتیم که پیرامون مشکلات، دغدغه‌ها و مسائل روستای زمیندر مباحثات مفیدی انجام گرفت. از جمله پرداختن به مشکل شبکه لوله‌کشی و آبرسانی از چشمه آب منطقه تا مخزن اصلی و همچنین رساندن جریان آب به خانه‌ها بود. طبق شناسایی‌های انجام گرفته ۹۰ خانه در روستا دچار مشکل لوله‌کشی و دریافت آب هستند به امید خدا بعد از بهره‌وری و راه‌اندازی سیستم خانه اقتصاد عملیات راه‌اندازی و رفع مشکلات لوله‌کشی آب خانگی را به اجرا خواهیم گذاشت. از نتیجه جلساتی که با اهالی روستا، مسئولان استانی و منطقه‌ای، دهیاری و شورای روستا داشتیم لیستی از مشکلات شناسایی شده است که در برنامه‌های آینده گروه جهادی گفتمان ناب بخشی از آنها را حل و فصل می‌کنیم. از آنجایی که روستای زمیندر به عنوان روستای هدف گروه جهادی گفتمان ناب تعیین شده است، برنامه‌های محرومیت‌زدایی و رشد و تعالی روستا به صورت دنباله‌دار ادامه دارد.

گزارش تصویری

غربالگری و کمک به سلامت نیازمندان، خانه به خانه

کمک به محرومان بیشترین انرژی را به جهادگران می‌دهد

تلاش برای سرسبزی دوباره ایران اسلامی

توسعه و شکوفایی اقتصاد کشور با جهاد خدمت ۴۲هزار گروه

با مسئولان

«حضور یک جوان جهادی در دل مناطق محروم تجسم آیه قرآن است.» این لفظی است که مقام معظم رهبری درباره گروه‌های جهادی استفاده کرده‌اند. جمله‌ای که به گفته دبیر مجمع جهادگران بسیج سازندگی کشور هنوز برای هیچ ارگان، نهاد یا مجموعه‌ای به کار برده نشده و این از افتخارات جهادگران است، اما اگر فرهنگ ایثار و جهادی بودن را پیاده نکنیم از بیانیه گام دوم انقلاب عقب مانده‌ایم.

ضرغام پرنیان، دبیر مجمع جهادگران بسیج سازندگی کشور، از فعالیت ۴۲هزار گروه جهادی برای توسعه و شکوفایی اقتصاد کشور خبر داد و با اشاره به منویات مقام معظم رهبری کار جهادی را پروژه‌محوری بر مبانی گفتمان‌سازی عنوان کرد و گفت: «معظم له می‌فرمایند حضور یک جوان جهادی در دل مناطق محروم تجسم آیه قرآن است. ایشان لفظی را در مورد گروه‌های جهادی به کار برده‌اند که برای هیچ ارگان، نهاد یا مجموعه‌ای استفاده نکرده‌اند.» وی توجه ویژه رهبری به گروه‌های جهادی را از افتخارات جهادگران دانست و افزود: «حالا اگر فرهنگ ایثار و جهادی بودن را پیاده نکنیم از بیانیه گام دوم انقلاب عقب مانده‌ایم.» پرنیان با بیان اینکه یکی از برکات تشکیل شوراها و مجمع جهادگران انسجام است، تصریح کرد: «با تشکیل این شوراها اتفاقات خوبی رخ داد؛ به ویژه اینکه ما به یک شبکه بزرگ متصل به هم در کشور تبدیل شده‌ایم و اثرات مثبت آن در بحران‌ها دیده می‌شود.» وی افزود: «اگر اتفاق غیرطبیعی مانند سیل یا زلزله در استانی رخ دهد با هماهنگی بین دبیر مجمع در استان‌های مختلف کشور با مسئول جهاد سازندگی و دبیر مجمع استان آسیب‌دیده رایزنی‌های لازم جهت اعزام گروه‌های جهادی انجام می‌شود تا از ازدحام جهادگران جلوگیری و ارائه خدمت برای استان‌ها بهتر انجام شود.» دبیر مجمع جهادگران بسیج سازندگی کشور اولویت اعزام گروه‌های جهادی از استان‌های همجوار را از دیگر برنامه‌های مجمع اعلام کرد و گفت: «در صورت وقوع بحران در استانی اولویت اعزام با گروه‌های جهادی استان‌های همجوار آن است و این زنجیره در تمام کشور ادامه پیدا می‌کند و این امر باعث به‌وجود آمدن یک شبکه متصل و منسجم سراسری در بحران‌های کشور است.» پرنیان با اشاره به اینکه یکی دیگر از وظایف مجمع، سیاستگذاری و مطالبه‌گری است، گفت: «در حوزه سیاستگذاری اصلاحیه قانون بسیج از مطالبات مجمع جهادگران بوده که در کمیسیون امنیت ملی مجلس رأی آورده است و مراحل پایانی خود را طی می‌کند.»

وی تصریح کرد: «۵۰ جهادگر جان‌شان را در راه خدمتگزاری و محرومیت‌زدایی از دست داده‌اند که دو نفر از این جهادگران از فرزندان ایلام بوده‌اند و تعدادی نیز جانباز هستند.» دبیر مجمع جهادگران کشور با اشاره به اصلاحات قانون بسیج سازندگی گفت: «اگر در کمیسیون امنیت ملی در مجلس رأی نهایی صادر شود سه موضوع اصلی در آن تبیین می‌شود. اول اینکه متولی و مرجع صدور گروه‌های جهادی بسیج سازندگی می‌شود، دوم قانونی شدن شهدای جهادی و جانبازان جهادی است و نکته سوم قانون اصلاحیه بسیج و واگذاری پروژه‌ها به بسیج سازندگی است.» وی تأکید کرد: «طبق این قانون دستگاه‌های دولتی موظفند پروژه‌ها را بر اساس موضوعیت قانون به بسیج سازندگی واگذار کنند، زیرا گروه‌های جهادی نقطه اتصال مردم به نظام هستند. فلسفه وجودی نظام اسلامی مردمی بودن است و مسئولان باید کنار مردم باشند.»

این مسئول با اشاره به عملکرد دولت هشت ساله قبل گفت: «مدیران دولت روحانی با بیان اینکه کنار مردم بودن دردی را دوا نمی‌کند از مردمی بودن کناره گرفتند و هر جا نظام ضرر کرد این گروه پرچمدار بودند.» پرنیان با اشاره به دولت مردمی و جهادی دکتر رئیسی و اعلام آمادگی برای خدمتگزاری به دولت و رفع محرومیت‌زدایی افزود: «به نمایندگی از ۴۲هزار گروه جهادی تمام‌قد در کنار دولت برای رفع محرومیت ایستاده‌ایم.» وی با بیان اینکه توقع ما از دولت تسریع در پوست‌اندازی جدی در بدنه سیستم اداری و برکناری تمام مدیران ناکارآمد و در عوض جایگزینی مدیرانی با تفکر جهادی و دلسوز در رأس کار است، گفت: «ایلام در حوزه جهادی نقش بسزایی دارد و استان ایلام آبستن محرومیت‌ها، بحران‌ها و مشکلات متعدد است که متأسفانه در ادوار گذشته در سیستم اجرایی کشور مورد بی‌مهری قرار گرفته است.»

اجرای ۱۹۶۰ طرح برای محرومیت‌زدایی از آذربایجان‌شرقی

سرهنگ محمد اسکندری
رئیس بسیج سازندگی سپاه عاشورا

سازمان بسیج سازندگی آذربایجان‌شرقی در قالب یک طرح سه ساله یک‌هزار و ۹۶۰ پروژه را اجرا می‌کند. برای اجرای این تعداد طرح ۸۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری لازم است که در صورت تحقق آن تحولات بسیار مهمی در مناطق محروم استان ایجاد و گامی مهم در محرومیت‌زدایی برداشته می‌شود و طرح‌های فوق در حوزه‌های آب، برق، ساخت خانه‌های بهداشت و عالم، مرمت و بازسازی مدارس و مساجد و اجرای برنامه‌های فرهنگی، اجتماعی و عمرانی به انجام خواهد رسید.

زودبازده بودن، کم‌هزینه بودن و عام‌المنفعه بودن از ویژگی‌های اجرای طرح‌های مختلف توسط بسیج سازندگی است. دستگاه‌های اجرایی آذربایجان‌شرقی می‌توانند طرح‌هایی با خصوصیات مزبور را به بسیج سازندگی واگذار کنند تا با بهترین کیفیت آن را تحویل بگیرند.

موفقیت بسیج سازندگی آذربایجان‌شرقی در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ نشانه‌ای بارز از کیفیت اجرای طرح‌های عمرانی توسط این مجموعه است. بسیج سازندگی استان طی این دو سال مقام نخست کشوری را در اجرای پروژه‌های عمرانی و محرومیت‌زدایی کسب کرده است.

توانمندی‌های جهادگران بسیجی در اجرای طرح‌های مختلف محرومیت‌زدایی ستودنی است و گروه‌های جهادی بازوان دستگاه‌های اجرایی هستند.

ما با قاطعیت اعلام می‌کنیم که خواستار مشارکت در اجرای سخت‌ترین پروژه‌های عمرانی در نقاط دوردست هستیم و چون نگرش انتفاعی در بسیج سازندگی حاکم نیست به راحتی می‌توانیم با دستگاه‌های اجرایی وارد همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه شویم.

در حال حاضر ۳هزار و ۵۰۰ گروه جهادی در قالب اقشار مختلف به صورت جغرافیامحور و محله‌محور در آذربایجان‌شرقی فعال هستند. این تعداد گروه جهادی علاوه بر فعالیت‌های محرومیت‌زدایی و عمران و آبادانی شهرها، روستاها و مناطق محروم استان، به دلیل شیوع ویروس کرونا در حوزه مقابله با گسترش این ویروس نیز فعالیت‌های گسترده‌ای دارند.